ORTA ANADOLU HUBUBAT BAKLİYAT YAĞLI TOHUMLAR İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Sayı: 79316202-TİM.OAİB.06.ARG3.2026/450-10972 Ankara, 09/11/2026
Konu: ZİRAİ KARANTİNA YÖNETMELİĞİ EK-1 VE EK-2 LİSTE DEĞİŞİKLİKLERİ

Sayın Üyemiz,

Ticaret Bakanlığından alınan bir yazıda, Tarım ve Orman Bakanlığından intikal eden bir yazıya atfen; hububat sektörü tarafından buğday ithalatında Bitki Karantinası Yönetmeliği kapsamında uygulanan analizlere ilişkin dile getirilen hususlara atıfla; ülkemize ithal edilmek istenen bitki ve bitkisel ürünlerin resmî kontrollerinin, 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ile bu kanuna dayanılarak hazırlanan ve 06.05.2026 tarihli, 33245 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Bitki Karantinası Yönetmeliği" hükümleri doğrultusunda yürütüldüğü, *Tilletia indica* ve *Tilletia barclayana* zararlı organizmalarının ülkemizde varlığının bilinmediği, bu nedenle, sevkiyatlarda laboratuvar analizleri sonucunda söz konusu zararlı organizmalarla bulaşıklık tespit edilmesi halinde sevkiyatların ülkemize girişine izin verilmediği belirtilmektedir.

Öte yandan, *Tilletia controversa* ise ülkemizde sınırlı alanlarda bulunmakla birlikte; bu zararlı organizma için yapılan Zararlı Risk Analiz Raporuna göre; *Tilletia controversa* ile bulaşık ürünlerin ülkeye girmesi durumunda, buğdayın işlenmesi sonucunda ortaya çıkan kepek vb. yan ürünlerin yemlik veya gıda olarak tüketilmesi durumunda da etmenin yayılma riskinin yüksek olduğu, bu nedenle, bitki sağlığı ve karantinanın temel yaklaşımıyla; ülkemizde varlığı bilinmeyen veya sınırlı bulunan zararlı organizmaların ithalat yoluyla ülkemize girişinin, bulaşmasının ve tarımsal alanlara yayılmasının engellenmesi ve böylece zararlı organizmanın ülkemize girdikten sonra mücadele edilmesinden ziyade ülkeye girişinin önlenmesi amaçlandığından, *Tilletia controversa* ile bulaşık ürünlerin ülkemize girişine izin verilmediği ifade edilmektedir.

TOB tarafından yürütülen "Hububatta Sürme Hastalığı (*Tilletia* spp.) Etmenlerinin ve Yaygınlıklarının Belirlenmesi" isimli projenin nihai sonuçlarına ilişkin yeni bulguların da dikkate alındığı belirtilerek, konuya ilişkin aşağıdaki değerlendirmeler iletilmektedir.

1. Ülkemize tüketim (ekmeklik, makarnalık, bisküvilik vb.) amacıyla ithal edilmek istenen buğdayın, bitki sağlığı kontrollerinde *Tilletia barclayana*, *Tilletia indica* ve *Tilletia controversa* zararlı organizmaları yönünden analizinin yapılmasına devam edilecek olup, laboratuvar analizleri sonucunda bulaşıklık tespit edilmesi halinde sevkiyatın ülkemize girişine izin verilmeyecektir.

2. Ülkemize tohumluk olarak ithal edilmek istenen buğdayın, bitki sağlığı kontrollerinde *Tilletia barclayana*, *Tilletia indica*, *Tilletia controversa*, *Tilletia caries* ve *Tilletia laevis* zararlı organizmaları yönünden analizinin yapılmasına devam edilecek olup laboratuvar analizleri sonucunda bulaşıklık tespit edilmesi halinde sevkiyatın ülkemize girişine izin verilmeyecektir.

Fatih Yumuş tarafından 5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ayrıntılı bilgi için: Ayşenur Aydemir - Uzman
Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Ceyhun Atuf Kansu Cad. No: 120
06520 BALGAT ANKARA
Tel : (312) 447 27 40 Faks : (312) 446 96 05 - 447 01 80
e-posta : info@oaib.org.tr / www.oaib.org.tr

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B22634DF3BA14EB22634. Bu kod ile https://evrak.oaib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

ORTA ANADOLU HUBUBAT BAKLİYAT YAĞLI TOHUMLAR İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Sayı: 79316202-TİM.OAİB.06.ARG3.2026/450-10972 Ankara, 09/11/2026
Konu: ZİRAİ KARANTİNA YÖNETMELİĞİ EK-1 VE EK-2 LİSTE DEĞİŞİKLİKLERİ

Yukarıda ifade olunan projeye ilişkin teknik görüş ekte iletilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Dr. Fatih YUMUŞ
Genel Sekreter V:

Ek: EK-1

Ayrıntılı bilgi için: Ayşenur Aydemir - Uzman
Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Ceyhun Atuf Kansu Cad. No: 120
06520 BALGAT ANKARA
Tel : (312) 447 27 40 Faks : (312) 446 96 05 - 447 01 80
e-posta : info@oaib.org.tr / www.oaib.org.tr

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B22634DF3BA14EB22634. Bu kod ile https://evrak.oaib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

TEKNİK GÖRÜŞ

Enstitümüz tarafından yürütülen **TAGEM/BSAD/G/23/A2/P1/6293** proje nolu "**Hububatta Sürme Hastalığı (*Tilletia* spp) Etmenlerinin ve Yaygınlıklarının Belirlenmesi**" adlı proje 2023-2025 yılları arasında yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

Ülkemiz genelinde 2023, 2024 ve 2025 yıllarında özellikle 1000 m ve üzeri rakım aralığında yer alan lokasyonlara surveyler gerçekleştirilerek sürme hastalığının potansiyel yayılım alanları ve sürme hastalığının türler bazında haritası çıkartılmıştır.

Proje kapsamında Ülkemizi temsil edecek şekilde, özellikle 1000 m ve yüksek rakımlarda yer alan iller ile birlikte buğday üretimi yapılan diğer illerin İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinden ve TMO Genel Müdürlüğüne bağlı hububat alımı yapan başmüdürlüklerden buğday numuneleri istenilmiştir. Bakanlığımız 59 İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden ve TMO'dan buğday numuneleri Enstitümüze gönderilmiştir. Enstitümüze gelen buğday numuneleri Hububat hastalıkları laboratuvarımızda EPPO PM 7/29 ile Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünün Zirai Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar Teşhis Protokolünde yer alan metotlara göre analizleri ve tür teşhisleri yapılmıştır.

Sonuç olarak Proje Değerlendirme Toplantısında sunulan proje sonuç raporunda da görüldüğü üzere 2023-2025 yıllarında yürütülen çalışma sonucunda, Ülkemiz buğday ekiliş alanlarının büyük bir çoğunluğunu oluşturan 59 ilin adi sürme etmenleri (*T. caries* ve *T. foetida*) ile bulaşık olduğu görülmektedir. Bu nedenle Ülkemizde söz konusu etmenlerin yaygın olarak bulunması, ithal edilecek materyalin üretim amaçlı olmayıp sadece yemeklik (ekmeklik, makarnalık, bisküvilik vb.) olarak tüketim amaçlı kullanılacak olması nedeniyle Ülkemiz Bitki Karantinası Yönetmeliği EK-2 zararlı organizmalar listesinde yer almalarının uygun olmayacağı değerlendirilmektedir. Ancak, tohumluk olarak ithal edilecek buğday numunelerinde ise adi sürme (*T. caries* ve *T. foetida*) etmenleri yönüyle mevcut Bitki Karantinası Yönetmeliği şartlarının devam etmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B22634DF3BA14EB22634. Bu kod ile https://evrak.oaib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.